

Tsjielp!!

Digitale nieuwsbrief van de
Natuur- en Vogelwacht Culemborg e.o.

Editie juli-augustus 2019 – nr. 110

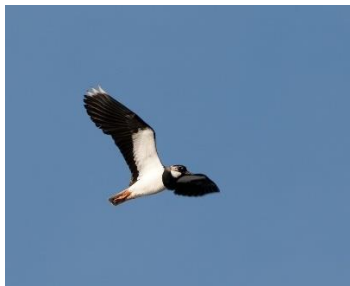

Van pop tot vlinder, een heel karwei! Margreet de Nie maakte verslag en foto's in de [fotorubriek](#)

NVWC-activiteiten juli-augustus 2019

06-07-2019

Vogels in de buurt: Kievit gaat mee!

Op 6 juli is Gerrit Jan Klop verhinderd, maar de excursie gaat wel door, die neemt Jandirk Kievit voor zijn rekening. Fiets je met hem mee? Waar dit keer de rit naar toe gaat is nog niet bekend, maar ook Jandirk kent de beste plekjes om veel vogels te zien. Iedereen is welkom, lid of geen lid van de NVWC.

Er zijn geen kosten aan verbonden en aanmelden vooraf is niet nodig. Neem een verrekijker mee. Voor meer info: e-mail naar Gerrit Jan Klop, gjklop@gmail.com. Vertrek 9:00 uur v.a. clubgebouw De Steenuil, Steenovenslaan 20, Culemborg. Duur: ca. 2 uur. Eerstvolgende data: **6 juli en 7 september**.

Op de eerste zaterdag van augustus is er géén vogelexcursie i.v.m. vakantie.

13-07-2019

Jeugdactiviteit: Ringslangen in het echt ontmoeten!

Op zaterdag 13 juli gaan we naar Nieuw Wulven. Samen met Els Tove van de ringslangenwerkgroep in Houten gaan we op zoek naar ringslangen en ze in het echt ontmoeten! Door het slechte weer in maart werd de excursie "broeihopen omzetten" afgelast. Gelukkig konden er op andere dagen wel broeihopen omgezet worden. Hopelijk heeft dat zijn vruchten afgeworpen en zijn er veel jonge ringslangen geboren. Het warme weer van de afgelopen dagen zal daar vast wel een steentje aan hebben bijgedragen. De excursie in Nieuw Wulven begint om 10:30 uur.

We vertrekken om 9:30 uur bij clubhuis De Steenuil, Steenovenslaan 20, 4101 AM Culemborg. **Om 13:00 zijn wij weer terug**. Neem zelf een lunchpakketje mee, voor drinken wordt gezorgd. Geef je op via jeugdcoor@nvwc.nl.

Ook wie geen lid is, kan een paar keer meedoen, dus neem gerust iemand mee!

NVWC-activiteiten juli-augustus 2019 (vervolg)

In augustus zijn er geen jeugdactiviteiten i.v.m. de zomervakantie

Eerste jeugdactiviteit na de vakantie:
vrijdagavond 27 september nachtvlinderpuzzeltocht!

Alvast fijne vakantie!

27 of 28-07-2019

Reeënbronst Reguleren (of 3/4 augustus)

In juli en augustus is er weer reeënbronst. In het laatste weekend van juli of het eerste weekend van augustus komen we een keer vroeg uit de veren om dit schouwspel te bekijken. Het is zeker leuk en het vroeger opstaan meer dan waard!

Welk weekend het wordt en of het een zaterdag wordt of een zondag hangt af van de weersomstandigheden. Op donderdag wordt de beslissing genomen. U kunt u nu al aanmelden door een e-mail te sturen aan jurgengeven@ziggo.nl. Wie zich opgeeft ontvangt per e-mail de precieze dag. Er kunnen maximaal 10 mensen mee.

Nieuwe Hak-al ook online te lezen

Het juni-nummer van de Hak-al is weer een prachtig, kleurrijk exemplaar geworden met interessante artikelen. [Hier online](#) te lezen.

Leden van de NVWC krijgen het blad thuisbezorgd. [Hier leest u](#) wat het lidmaatschap inhoudt en hoe u lid kunt worden.

18-08-2019

 18 augustus sluitingsdatum inleveren kopij Hak-al

31-08-2019

Excursie dagvlinders Everdingerwaard

Op 31 augustus organiseert de insectenwerkgroep een excursie naar de Everdingerwaard. Een mooie tijd om daar dagvlinders te bekijken, want bij goed weer vliegen ze volop!

Noteert u alvast de datum, bijzonderheden in de volgende nieuwsbrief die omstreeks 22 augustus verschijnt.

31-08-2019

Nationale Nachtvliedernacht 31 augustus

Tijdens de Nationale Nachtvliedernacht op 30 en 31 augustus wordt in heel Nederland naar nachtvlieders gekeken. Nachtvlieders zijn normaal gesproken niet zo gemakkelijk te zien en dus moeten ze gelokt worden met speciale lampen en met smeer. Dan wordt opeens zichtbaar hoeveel verschillende nachtvlieders er voorkomen. In Nederland zijn dat er meer dan 2000! Ook de NVWC doet mee en wel op 31 augustus bij ons clubhuis De Steenuil. Kom eens kijken welke prachtige vlieders 's nachts rondfladderen! Noteert u alvast de datum, bijzonderheden in de volgende nieuwsbrief. [Hier meer](#).

Cursus praktische vogelherkenning v.a. 25 september

Ook zo benieuwd wat daar zo vrolijk zingt en kwettert? Welke vogel is dat? En wat voor gans zit daar op die plas? Van september 2019 tot mei 2020 wordt door leden van de vogelwerkgroep van de NVWC een cursus praktische vogelherkenning voor beginners georganiseerd. Dé kans om je kennis over vogels te vergroten. Beginnende vogelaars, al of niet lid, jong (v.a. 12 jr) of volwassen kunnen deelnemen. In 8 avonden wordt op praktische wijze verteld waaraan je vogels in het veld kunt herkennen. Tijdens excursies krijg je de kans om je nieuw verworven kennis in de praktijk te brengen. De cursus wordt gegeven op woensdagavonden. Op deze avonden worden de in Culemborg e.o. meest voorkomende vogels geïntroduceerd. De eerste cursus is op 25 september. De excursies vinden plaats per fiets op zaterdagochtenden in de nabijheid van Culemborg.

Na deze cursus kunnen de deelnemers niet alleen de vogels in het veld herkennen, maar ook hun specifieke geluiden en gedrag. De avonden vinden plaats in clubhuis De Steenuil en duren ongeveer 1,5 uur. De excursies op de zaterdag duren ca. 2 uur. Kosten: leden €30, niet-leden €40. Dit is incl. koffie/thee en een handige vogelgids. [Hier meer](#) info en aanmelden.

Nieuws uit de natuur (juni)

Zeer geslaagd hemelvaartkamp. Volgend (jubileum)jaar weer naar La Brenne!

We kunnen terugkijken op een zeer geslaagd hemelvaartkamp. Met 21 deelnemers vonden er van donderdag t/m zondag diverse excursies plaats in de omgeving van de Drentse Aa vanuit de camping in Schipborg. Er werden vele mooie waarnemingen gedaan. Daarvan komt nog een uitgebreid verslag in de Hak-al. [Hier meer](#) foto's.

2020 Jubileumjaar NVWC

In 2020 bestaat de NVWC 45 jaar en dan gaan we rond Hemelvaart weer een weekje naar het prachtige La Brenne in Frankrijk! Om alvast naar uit te kijken.

Nieuws uit de natuur (juni) vervolg

Libellenhuidjes gevonden met jeugdgroep en insectenwerkgroep

De insectenwerkgroep en de jeugdgroep trokken gezamenlijk de Regulieren in, op zoek naar misschien wel een huidje van de groene glazenmaker. In slootjes met krabbenscheer voelt deze mooie libelle zich thuis, want alleen op deze plant kan zij haar eitjes afzetten. Maar ook deze keer is geen bewijs gevonden dat de groene glazenmaker de weg naar de Regulieren, met de prachtige krabbenscheersloten heeft gevonden. We blijven er naar uitkijken.

Met Maartje en Ewoud van der Ploeg werden wel huidjes gevonden van andere libellen, zoals de vroege glazenmaker. Ze vingden ook nog larven van de vroege glazenmaker en tenslotte vloog deze mooie libel daar zomaar rond. Mooi om alle drie de stadia te vinden. Verder werden veel salamanderlarven en dikkopjes gevangen, een grote spinnende watertor en nog veel meer. Ze konden er niet mee ophouden. Leuk zo'n enthousiaste groep jonge onderzoekers!

Leidsche Hoeven: Natuurgebied feestelijk opgeleverd

Op vrijdag 14 juni is het natuurgebied de Leidsche Hoeven opgeleverd, een schakel tussen Mariënwaerd en de Regulieren. Daar wordt 14 ha grasland omgezet in natuur-grasland en de er omheen liggende natuur wordt versterkt. Het waterpeil wordt wat hoger ingesteld, zodat bloemenrijk hooiland zich hier kan ontwikkelen. Aan de betrokken partijen werd gevraagd om (als openingshandeling) een mandje met zaad uit te strooien over het nog wat kale gebied. Als het grasland in de Regulieren gemaaid wordt, zal dat maaisel in de Leidsche Hoeven worden uitgestrooid. De NVWC is in dit gebied gestart met monitoren van dagvlinders, nachtvlinders en libellen, mogelijk later nog andere diersoorten.

Vlinders en libellen vliegen er al volop!

Bij de Leidsche Hoeven is ook de start van klompenpad "[Leidschehoevenpad](#)" (11 km).

Burgerinitiatief Redichemse waarde: 186 nieuwe soorten planten en dieren!

Op 15 en 16 juni is 's nachts en overdag de flora en fauna van de Redichemse Waard geïnventariseerd, georganiseerd door Burgerinitiatief Redichemse Waard i.s.m. gemeente Culemborg, vissers van de ECHV en leden van de NVWC. Daarbij zijn meer dan 400 soorten waargenomen, waaronder 186 die niet eerder zijn gezien. Het gaat er de natuurliefhebbers om te laten zien hoe belangrijk de Redichemse Waard is voor de natuur in het buitengebied van Culemborg, juist door de diversiteit aan leefgebieden voor dieren en planten. Hier [verslag en foto's](#) in de Culemborgse Courant.

Nieuws van het bestuur

Vorbereidingen volgend seizoen

De zomervakantie staat voor de deur. Een periode van relatieve rust in de vereniging. Achter de schermen wordt er echter al weer hard gewerkt aan de activiteiten van volgend seizoen, bijv. door Annette van Berkel aan de lezingen van 2019 en 2020, aan overleg met de gemeente over biodiversiteit en groenbeleidsplan en aan de cursus vogelherkenning voor beginnende en al enigszins gevorderde vogelaars. Ook is de vereniging uitgenodigd om mee te praten bij de ontwikkeling van het beoogde windpark ten zuiden van de N320. De ontwikkelaars, Vrijstad Windwinning en Eneco, maken graag gebruik van onze deskundigheid op ecologisch gebied en wij gaan graag in op de uitnodiging. Zoals eerder bij het windpark Goyerbrug beperken wij ons tot de ecologische en landschappelijke invloeden van dit windpark op de omgeving.

20 jaar biodiversiteit Eva Lanxmeer

Verder zijn er contacten met Terra Bella, de stichting die in EVA Lanxmeer i.s.m. de gemeente het openbaar groen onderhoudt. Volgend jaar bestaat de wijk 20 jaar en ter gelegenheid daarvan wil men een onderzoek presenteren over in hoeverre de biodiversiteit in dat gebied is veranderd. Vóór de start van de bouw van de wijk is, mede door de NVWC, de flora en fauna van het gebied in beeld gebracht. Samen met ons wil Terra Bella de huidige flora en fauna in kaart brengen om te zien wat de invloed van de bijzondere opzet van de wijk is geweest op de biodiversiteit.

De NVWC en De Fransche School

Met De Fransche School hebben we inmiddels een goede samenwerking.

Op 20 september wordt de film over de Stabrechtse Heide vertoond met vooraf een toelichting van de boswachter van dat gebied en later in het seizoen werken we samen in een workshop over de biodiversiteit in het kader van Sweet Memories Café. Kortom: na de vakantie gaan we weer volop aan de slag. Allen een fijne vakantie gewenst met veel mooie waarnemingen. En laat ze zien op de leden-voor-leden-avond op 18 september!

De volgende bestuursvergadering is op donderdag 11 juli.

Activiteiten en berichten van anderen

NIEUWSBERICHTEN

De Vlinderstichting:

- Vlinderflarden van juni: koninginnenpage.
- Titia Wolterbeek is directeur van De Vlinderstichting. N.a.v. de vlinderkalender 2019 schrijft zij elke week een vlinderflard: haar ervaring of overpeinzing bij de vlinder van de maand met een tekening van Marjolein Bastin. [Hier](#) vlinderflarden van juni.
- In Culemborg zijn dit jaar op verschillende plaatsen al koninginnenpages gesignaleerd.

- Zorgen over zomervlinders.

De hete en droge zomer van vorig jaar herinneren we ons nog goed. Voor de zomervlinders die maar één generatie per jaar hebben, kunnen we de komende maanden pas zien hoeveel last ze hebben gehad van die extreme zomer. Over de nazomersoorten van de heide maken we ons grote zorgen. [Hier meer](#).

- 2019 een topjaar voor de distelvlinder!

De distelvlinder heeft af en toe een 'invasiejaar'; er zijn er dan heel erg veel. 2019 is zo'n jaar. Met een kleine omweg zijn er nu vele duizenden distelvlinders ons land binnengekomen. De distelvlinders die je nu ziet hebben een wat 'gerafeld' uiterlijk. Ze hebben er namelijk al flink wat vlieguren op zitten!

[Lees hier](#) welke bijzondere reis de distelvlinders hebben gemaakt.

Vogelbescherming Nederland: Geef vogels extra water tijdens warme dagen

Nu zomerse temperaturen zich aandienen, hebben vogels extra water nodig, dus help ze daaraan. Houd er wel rekening mee dat ze bang zijn voor diep water en dat sommige plekken geschikter zijn voor een waterschaal dan andere.

Net als mensen moeten vogels op warme dagen extra drinken om niet uit te drogen. Tijdens hete zomers drogen poeltjes en plassen echter uit en wordt het moeilijker voor ze om schoon water te vinden. U helpt de vogels dan met vers water in uw tuin. Ze gebruiken het ook om te badden en af te koelen. [Hier meer](#).

Nature Today:

- Een steenuiltje kijkt je echt aan!
- "Uilen zijn zulke fascinerende beestjes. Een uil heeft iets geheimzinnigs omdat de vogel vooral 's nachts rondwaart", aldus een bevlogen vrijwilliger. [Hier zijn verslag](#).
- Inventarisatie ruim 20.000 eiken, toename eikenprocessierups.

Twintigduizend eikenbomen zijn vorig jaar en dit jaar gecontroleerd op de aanwezigheid van eikenprocessierupsen. Het blijkt dat het aantal rupsen sterk is toegenomen. Op sommige plaatsen zijn er drie keer zo veel rupsen als in het piekjaar 2018. Opvallend is verder dat ze ook meer in bossen voorkomen dan voorheen. De verwachting dat half juli de eerste vlinders gaan uitvliegen. [Hier meer](#).

Wat u kunt doen bij gezondheidsklachten door brandharen van deze rups [leest u hier](#).

Werk aan het Spoel:

- Data vaart Liniepont: juli en augustus dagelijks. [Hier meer](#).
- 14 juli en 11 aug Rondleiding met gids, 14:00-15:15 uur. [Hier info](#).
- 17 aug "Lek in de Verdediging" 14:00-17:00 uur.

Een spannende belevenis langs schuilplaatsen en door loopgraven van Werk aan het Spoel en Werk aan de Groeneweg. [Hier info](#) en aanmelden, beperkte deelname.

De Tuinpiraat:

- 6 juli Natuurspeeldag "De piraat rent zich rot" 13:00-17:00 uur.

Kom lekker buiten spelen, huttenbouwen, klimmen, klauteren, broodjes roosteren boven een vuurtje en goudklompen zoeken bij de Tuinpiraat. Vies worden moet! Dat geldt ook voor de papa's en mama's... want we hebben een mooie fierljep-uitdaging voor wie wil. Deze keer organiseren we ook een runparcours door het bos en kunnen kinderen een katapult maken en waxinelichtjes van klei. [Hier meer](#).

De Zandput, Rietveldseweg Culemborg, ingang tussen nummer 27 en nummer 29.

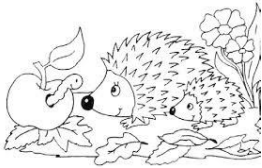
- 31 aug is er weer een Natuurspeeldag, bijzonderheden in de volgende nieuwsbrief en op [Facebook](#).

Natuur- en Vogelwacht de Vijfheerenlanden:

- 6 juli Vogelexcursie ten noordwesten van Viaanse brug, o.l.v. Jules Klees Omgeving "Klaphek", vertrek 14:00 uur.
- 3 aug Excursie langs Appeldijk en Koornwaard bij Heukelum o.l.v. Bart de Groot. Vertrek 9:00 uur.
- 24 aug Jaarlijkse fietstochten

Twee routes met een lengte van 35 tot 55 km. Start v.a. 10:00 uur bij de Schaapskooi. [Hier meer](#) over bovenstaande activiteiten.

Activiteiten en berichten van anderen (vervolg)

Vlinderstichting: 6 t/m 28 juli "Tuinvlindertelling 2019"

Sinds 2009 organiseert De Vlinderstichting een landelijke tuinvlindertelling. Dankzij deze telling weten we hoe vlinders onze tuinen gebruiken. Met die informatie kunnen we vlinders nog beter helpen en beschermen. Het is leuk en nuttig! Je telt 15 minuten de vlinders die je ziet op een zonnige dag. [Hier meer](#). Vlinder mee!

NME: "Hier woon ik, waar woon jij?" zondag 7 juli 13:30 – 16:30 uur

Ga jij mee op avontuur? Dieren laten sporen na. Aan de hand van de verschillende sporen kun je zien welk dier er langsgekomen is in de natuur. Op de kinderboerderij zijn er sporen van de dieren die op de boerderij wonen, maar ook van andere dieren. Als je de sporen gaat volgen, kom je erachter waar de dieren wonen en hoe hun huis eruit ziet. We gaan egelhuisjes bouwen voor de egels op de kinderboerderij. Je zult versteld staan van alle verschillende huizen die er bestaan. En natuurlijk mag je ook weer zelf iets moois gaan maken. [Hier meer](#) info.

IVN West-Betuwe: 9 juli Zomeravondwandeling Heesseltsche uiterwaarden

Een uniek natuurgebied dat de afgelopen jaren helemaal opnieuw is ingericht. Wat groeit en leeft er in de Heesseltsche uiterwaarden? De nadruk ligt op planten, maar ook vogels, insecten en gallen komen aan bod. Iedereen is van harte welkom. Start 19:30 uur, einde ca. 21:30 uur. [Hier meer](#) info.

Geldersch Landschap & Kasteelen:

- 10 juli Zomeravondwandeling Goilberdingerwaarden.

Het is bijzonder om op een mooie zomeravond door de uiterwaarden van de Lek te lopen. Het avondlicht in combinatie met de vergezichten staat garant voor een mooie beleving. De boswachter gaat met je op zoek naar bijzondere planten als wilde peen, pastinaak en kattendoorn. Ook kijken we naar vogels.

Start 19:00 uur, duur 2 uur. [Hier info](#) en reserveren.

- 24 juli "Struinen in de Rijswaard", landgoed Waardenburg en Neerijnen.

Deze stevige avondwandeling gaat door het Parkbos van het landgoed Waardenburg Neerijnen. Onderweg vertelt de boswachter over het ontstaan en beheer van het landschap. We hebben oog voor de bijzondere vegetatie (stroomdalflora) in het gebied. Tegen de schemering is de kans groot dat de reeën tevoorschijn komen.

Start 19:00 uur, duur 2,5 uur. [Hier meer](#) info en reserveren.

- 18 aug Historische wandeling landgoed Waardenburg en Neerijnen.

De zondag starten met een lekkere wandeling. De boswachter neemt je mee door het parkbos van landgoed Waardenburg/Neerijnen. We brengen een bezoek aan de kasteeltuin van Huis Neerijnen. De boswachter vindt het leuk om over de geschiedenis van het landgoed te vertellen. Start 10:00 uur, duur ca. 2 uur. [Hier info](#) en reserveren.

Staatsbosbeheer: 14 juli Tuinvlindertelling Kuinderbos

Help mee vlinders tellen in het Kuinderbos tijdens de landelijke tuinvlindertelling van De Vlinderstichting. In deze grootste wilde vlindertuin van Nederland vind je vele verschillende soorten. Zowel ervaren vlinderaars als beginners en kinderen zijn van harte welkom om mee te tellen! Met een presentatie van de Vlinderstichting en na afloop broodjes bakken bij het kampvuur, waar de telresultaten bekend worden gemaakt. Een gezellige en leerzame middag voor iedereen die van vlinders houdt. Start 13:00 uur, einde 16:00 uur. [Hier meer](#) info en aanmelden.

Rivier Actief: 20+21 juli 3 rivieren wandelweekende

Wandelen langs Waal-Linge-Lek, een prachtig stuk rivierengebied! (2 x ca. 22 km).

20 juli Vertrek 10:15 uur v.a. station Gorinchem. Langs Merwede/Waal naar Vuren ~ bij Fort Vuren steken we door naar Heukelum ~ langs en over de Linge naar Leerdam. In deze glasstad kan gegeten en overnacht worden.

21 juli Vertrek 10:00 uur v.a. station Leerdam. Over de Diefdijk via Schoonrewoerd, waar we bij een gelegenheid wat drinken, naar Lexmond aan de Lek. Van daar rijden er bussen naar Gorinchem/Leerdam/Utrecht. [Hier meer](#) info en aanmelden.

VLEN en Zoogdierverseniging: 24 en 25 aug "Nacht van de Vleermuis"

In vele landen in Europa wordt dat weekend aandacht besteed aan vleermuizen. Ook in Nederland zijn er vleermuisactiviteiten voor jong en oud verspreid over het land. [Hier info](#) per provincie.

Lingestreek: wandelen en fietsen langs de Linge

Op de website van Lingestreek staan diverse [wandelroutes en wandeltochten](#) langs de Linge, alsook [fietsroutes en fietstochten](#). Wandelen of fietsen wanneer je maar wilt!

Colofon	
Verschijning	Het NVWC-bestuur stelt "Tsjiepl!!" samen voor NVWC-leden en belangstellenden. "Tsjiepl!!" verschijnt aan het begin van elke maand, m.u.v. de zomermaanden en wordt verzonden aan ruim 450 mailadressen.
Aan- en afmelden	Voor aan- en afmelden op "Tsjiepl!!" stuur je een e-mail aan: nieuwsbrief@nvwc.nl . Ook voor het doorgeven van een gewijzigd mailadres.
Lid of donateur worden	Wilt u meer informatie over de NVWC, stuur een e-mail naar bestuur@nvwc.nl . Wilt u lid worden of donateur, klik hier voor meer informatie.
Foto's en illustraties	Margreet de Nie (3x pop tot vlinder), Jouke Altenburg (kievit, vroege glazenmaker, steenuiltje, huismus), Wikipedia (ringslang, Chris Peel: Stabrechtse Heide, landgoed Waardenburg en Neerijnen), Jurgen Geven (reeën), Kars Veling (dagvlinders, nachtvlindersen tuin Steenuil, collage lezingen, Eva Lanxmeer in 2007, distelvlinder, Werk aan het Spoel, zwartsprietdikkopjes), Alies Blokland (rietgors), Ans van den Berg (fietsexcursie), Johan de Kruif (hemelvaartkamp), Karin Verspui (huidjes glazenmakers), Gijsje van Ingen (2x Leidsche Hoeven, 1000-soortendag), Tijn Smeeman (koninginnenpage), Petra Ringenaldus (eikenprocessievlinder), Hans Oorthuijs (fitis), Hans Kunstman (landkaartje), Ben Mauritsz (doornappel), Wim Rubers (oranje springzaad), Emmy Nuijen (rivierenlandschap), Jan Dirk Buizer (rosse vleermuis).
Copyright	Berichten uit deze nieuwsbrief mogen uitsluitend integraal en met bronvermelding worden overgenomen. Foto's mogen niet zonder toestemming vooraf worden gebruikt.